Lärarhandledning
Atlantbib.org

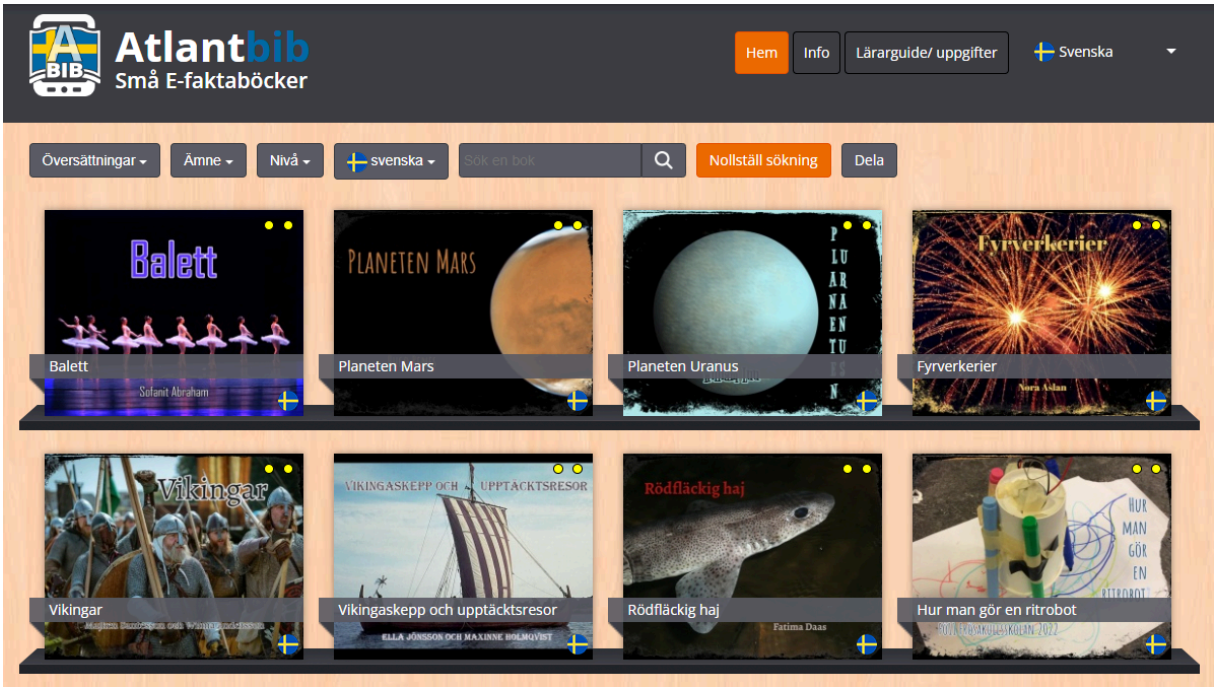

Av Nina Zachariassen & Stefan Åge Hardonk Nielsen
Översatt av: Susanne Backe & Eva-Charlotte Berntsson

Dette projekt finansieras av medel från Nordplus Nordens Språk.

Nordplus

Lärarhandledning

Förord

Med *Atlantbib.org* ska eleverna i första hand stifta bekantskap med grannspråk, framförallt de nordiska språken, nordisk kultur och historia genom enklare e-böcker. Dessutom får eleverna möta samiska böcker och böcker från de baltiska länderna samt Sydslesvig i Tyskland och Älvdalen i Sverige. Syftet är att introducera elever inom alla nämnda områden till sina grannspråk med fokus på det nordiska samhället på ett verkligt sätt.

Arbetet med böckerna kan bidra till att främja elevernas förståelse för det mångfaldiga och kulturella område som Norden innebär, och samtidigt stärka och utveckla elevernas språkliga medvetenhet och kompetens.

Böckerna är producerade av lärare och elever på skolor i alla deltagande områden. Syftet är att möta grannspråket, med ämnen som är nära och relevanta för åldern.

Bakgrund och projektbeskrivning
Projektet startade år 2015, som ett grannspråksprojekt, där fyra skolor från olika länder var med. Nu har hemsidan över 20 språk – inklusive teckenspråk. Resultatet är en webbplats med små faktaböcker, där böckerna kan läsas både på det egna språket och deltagande grannspråk, där språken jämförs med varandra för att synliggöra likheter och olikheter. Äntligen kan du lyssna på uppläst äkta danska, norska och svenska mm. Webbplatsen är gratis att använda för alla och kräver ingen inloggning eller prenumeration.

Projektet stöttas av medel från Nordplus Nordens Språk.

Hemsidans uppbyggnad
Atlantbib är en sammansättning av ”Atlanten”, som binder oss samman och ”bibliotek”.

Sidan är inställd för dator och iPad, men kan användas i reducerad version på mobilen. Första gången man går in på hemsidan ska du välja ditt eget språk – via en liten flaggikon, och acceptera cookies (se bild 1):

Bild 1:

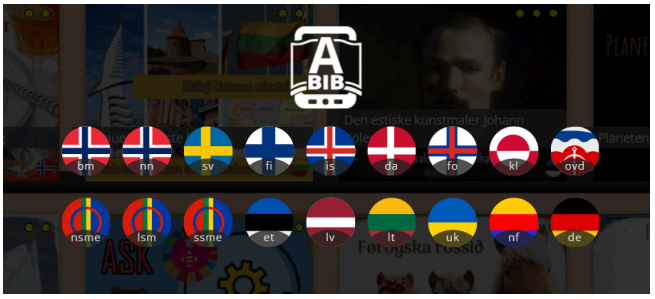

Överst på sidan, till höger, kan du se grannspråken (se bild 2), som du kan växla mellan om du önskar information på grannspråk. Dessutom finns ett ***”Hem”***, som tar dig tillbaka till förstasidan – En ***”Info”***-knapp för allmän information om projektet och en ***”Lärarhandledning/uppgifter”***, där du kan hitta denna guide och uppgifter gjorda till olika böcker. Sajten kommer att vara under kontinuerlig utveckling – även efter projektperiodens slut.

Bild 2:

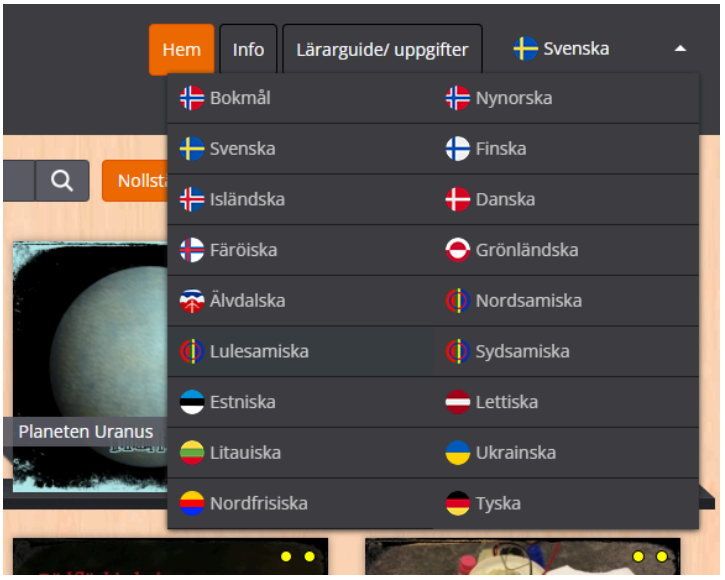

Menyraden (se bild 3) under sidhuvudet fungerar som ett sorteringsverktyg. Menyn ***”Översättningar”*** väljer man, om man vill se alla böcker, som är översatta till ett visst språk. Meny ***”Ämne”*** innehåller bestämda ämnesord som böckerna är kopplade till. Det kan vara FN:s 17 globala mål, Mat, Sport, Kropp och Hälsa osv. ***”Nivå”*** innehåller tre nivåer för böckerna. Nybörjare (en prick) - Något erfaren (två prickar) – Erfaren (tre prickar). Prickarna utgör ingen fast uppdelning utan bygger på en samlad bedömning av svårighetsgrad och innehåll. ***”Böcker på”*** välj t.ex. om man vill hitta alla böcker från Färöarna. I fältet ***”Sök en bok”***, kan du söka fritt efter ord på grundspråket, t.ex: hästar, bilar, Zlatan mm. Efter avslutad sökning ska du återställa sökningen. Vid varje sökning visas en ”***Dela”***-knapp. Den genererar en länk som kan användas för att dela i ex mail, Facebook mm.

Bild 3:

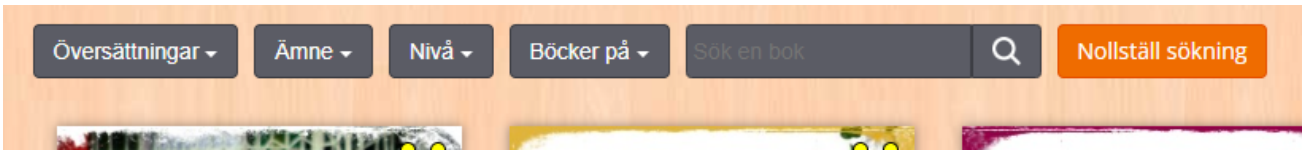

Målgrupp
Atlantbib kan användas av alla med intresse för de nordiska och baltiska språken. Det gäller elever i grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och språkskolor mm. Innehållet riktar sig dock till elever i 1 klass till 7 klass. Dessutom finns det böcker översatta till ukrainska, eftersom många länder har tagit emot ukrainska elever sedan krigets början. Under ***”Ämne”*** kan du längst ner välja teckenspråk. Här kan du som döv se små filmer som läser/visar texten.

Språkinlärning
Atlantbib.org passar när du vill undervisa med fokus på likheter och skillnader i grannspråken. Man kan välja att se böckerna på två språk åt gången, vilket gör det enkelt att se vilka ord som har liknande stavning eller är väldigt nära varandra, samt vilka ord som är väldigt olika. Dessutom kan eleverna höra autentiskt talad danska, norska, svenska, isländska, finska osv och på så sätt sitta och säga meningarna själv i din egen takt. På så sätt har eleverna ingen press till att träna uttal, jämfört med klasskamrater. Det går att träna både hemma och i skolan.

Undervisningsförslag
I själva undervisningen finns ett antal pedagogiska punkter som du kan välja att fokusera på:

- Träning i hörförståelse och uttal
- Skillnader och likheter mellan språken
- Kunskap om kultursamhället

Träning i hörförståelse och uttal:

Hörförståelse är en färdighet som kan och bör tränas på lika villkor som med läsning, skrivning och utveckling av uttal. När man tränar hörförståelse är målet att eleverna ska kunna extrahera det mest väsentliga av innehållet genom att helt enkelt lyssna. Med hjälp av uppläsningsverktyget på Atlantbib.org kan man träna elevernas hörförståelse och uttal.

Skillnader och likheter mellan språken:
Eftersom flera av de nordiska språken är grannspråk och historiskt påverkade av varandra finns det ord som är lika, nästan lika och helt olika. Man kan med fördel göra en **”trafikljusuppgift”,** som finns på uppgiftssidan för utskrift. Under **rött** skriver eleverna de ord som är helt olika, under **gult**, de som är lite lika, under **grönt** de som är lika. Detta arbete görs för att synliggöra den gemensamma språkhistorien. Eleverna kan välja slumpmässiga sidor i böckerna som exempel.

Kunskap om kultursamhället:
De nordiska och baltiska länderna är grannländer med gemensamma drag och samtidigt väldigt olika. Detta är ett av fokusområdena i projektet. Ett exempel är traditioner. Från flera länder finns en bok om julen. Här får eleverna möjlighet att läsa om traditioner utifrån verkliga grunder, då böckerna är skrivna i respektive land. För vissa böcker finns en uppgift att använda fritt under **”Uppgifter”.**

Skriv själv en bok:
Slutligen finns möjligheten att skriva en bok själv med en klass, som kan publiceras på sajten. Boken ska ligga inom ramen för fokus på nordisk kultur, historia, geografi, språk, idrott mm. Du uppmanas att kontakta Atlantbib på info@atlantbib.org för ytterligare information.

På projektets arbetsblogg atlantbib.blogspot.org finns både en idékatalog för ämnen, samt ett tomt arbetsdokument, som kan laddas ner eller kopieras för eget bruk. Om du får en bok utgiven ska en GDPR-anteckning med en förälders underskrift göras, som också finns här.

Läroverktyget kan inte göra allt utan är ett försök att involvera eleverna i hela processen med att lära ut grannspråken. De får möjlighet att ta utgångspunkt i sin egen kultur och kunskap när de beskriver för elever i grannländer. I samarbete med elever från skolor i grannländerna skrivs en bok och eleverna blir läromedelsförfattare. Vi arbetar utifrån ett 21st Century Skills-perspektiv med kreativitet, kritiskt tänkande, samarbete och IT över gränserna.

Projektet är ideellt för alla. Dela gärna dina erfarenheter med oss på Facebook eller på info@atlantbib.org, så att vi tillsammans kan göra sajten ännu bättre.

Deltagande skolor:

- **Vonsild Skole & Vonsild Specialcenter**, Kolding, Danmark
- **Erdal Ungdomsskole**, Erdal, Norge
- **Snåsa skole,** Snåsa, Norge (norsk)
- **Åarjel-saemiej skuvle**, Snåsa, Norge (samisk)
- **Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe** - Sørsamisk kunnskabspark, Norge (samisk)
- **Frösakullsskolan**, Halmstad, Sverige
- **Östergårdsskolan**, Halmstad, Sverige
- **S:t Olofsskolan**, Turku, Finland
- **Síðuskóli**, Akureyri, Island
- **Skúlin við Streymin**, Oyrarbakki, Færøerne
- **Nalunnguarfiup Atuarfia**, Sisimiut, Grønland
- **Taebla Kool,** Taebla, Estland
- **Ziemelvalstu gimnazija**, Riga, Letland
- **Simono Daukanto Gimnazija,** Vilnius. Litauen
- **Šiaurės kryptimi**, Vilnius, Litauen
- **Vilniaus Universitetas**, Litauen
- **Satrup Danske Skole,** Sydslesvig/ Tyskland

Länkar
Man kan som lärare följa Atlantbibs arbete och nyheter på
facecook.com/atlantbib
instagram.com/atlantbib
atlantbib.blogspot.com

Kontakt: info@atlantbib.org